

Ábyrgdarblaðsgró: Jan Müller
Fyrirtaksgjórn: Kristján Dahl
Ljósmyndari: Kallmar Lindenskov

Bláblók: Randi Jacobsen - Dagur
Jensen - Tórfinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Justinus Eldesgaard

Útgevari: P/P Sosialurín
Úppseting: P/P Sosialurín
Prent: P/P Pressan 1981

Bústaður: Argjavegi 28
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postsmuga 78
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Nevndarsessir!

NÚ hava vit upplivað so nógvar skelkir í samfelagnum hetta seinasta árið, at tað skal nógv til fyrri at fáa fólk at gerast klökk ella bilsin av nökrum sum helst. Stóru bankarnir missa eginkapital, og nýggj innspræning verður gjørd frá almennari síðu. Fossbankin stongir med alla og fólk missa pening og arbeiði. Soleiðis kundi verið hildið fram. Mitt í øllum hesum meldingum fáa vit so at vita, at stjórin í Fíggjargrunninum heldur tað vera eitt gott hugskot at velja fiskivinnustjóran í Tinganesi í nevndina í Føroya Banka.

TEY eru helst mong, sum ikki hava givið sær stórvægis fær um hesi "smá" tíðindi, tí her er so nógv annað. Men spurningurin er, um tað ikki júst er rætt at stegða á og hefta seg meira við júst hetta nevndarvalið. Ikki tí at maðurin eitur antin hetta ella hatta, men meira út frá spurninginum, um tað í heila tikið er sambæriligt at lata ein av hægstu embætismennunum í Tinganesi, sjálvan fiskivinnustjóran, rokja ein nevndarsess í einum av bankunum!

IKKI so lítið av rumbli hefur annars staðist um júst hetta at velja lykka-persónar í samfelagnum í eitt banka-nevndir. Tosað hefur verið um inhabilitet, um hetta at velja persónar í slíkar nevndir sum hava ov mikið at gera frammanundan og so hetta at velja

velja persónar, sum hava verið við í yvirbjóðingini í 80-unum og ovurbrúkinginum at umsita týðandi nevndarsessir oman á tað heila. Vit søu, hvat hendi, tá stjórin í SEV varð valdur til nevndarformann í Føroya Banka. Hann mátti seinni taka seg aftur so ella so. At fiskivinnustjórin í Tinganesi nú hefur jattað at fara í nevndina í sama banka kann tykjast mongum ovboðið. Tí - er tað ikki vandi fyrri, at hesin persónur skal til at tæna fleiri harrum - landsstýrinum øðrumegin og bankanum hinumegin. Spurningurin er um ikki fiskivinnustjórin kemur at vera inhabilur fyrri tað fyrsta í bankanum, síðani í Tinganesi og harnæst á báðum stöðum í senn! Ber tað í heila tikið til hjá einum persóni í einum so týðningarmiklum almennum starvi eisini at kunna rokja áhugamálini hjá einum banka? Eftir okkara tykki er hetta lítið sambæriligt. Við blaðið í dag sigur sami maður, at hann hefur ikki havt stundir rættliga at umráða seg, men er talan um áhugakonfliktir, so er talan um eina nýggja stöðu, sum landsstýrið má taka stöðu til. Tað eru so hansara orð, men spurningurin er eisini, um ikki embætismaður í so týðandi sessi átti at gjørt sær hetta greitt longu áðrenn hann í heila tikið jattað at taka við starvinum!

TAÐ undrar annars, at fyrispurningurin frá Fíggjargrunninum til fiskivinnustjóran at taka við slíkum starvi kemur so seint sum bert fáar tímar, áðrenn

eykaáðalfundur verður hildin. Annars undrar tað okkum eisini stórliga, at sami Fíggjargrunnur, sum jú er tann, ið hefur stóran part av valdinum í Føroyum í dag, skal loyva sær at útnevna varastjóran í Den Danske Bank til nevndarformann í Føroya Banka. Her skilja vit ikki logikkin: um somu tíð sum danski bankin sleppur sær undan skyldum sínum í Føroyum og hann annars er komin í sera ringt ljós millum føroyingar, so tekur leiðslan í Fíggjargrunninumuttan at spyrja nakran eftir og velur varastjóran í danska bankanum í oddasessin í Føroya Banka.

HVAT gongur fyrri seg spyrja mong? Hvat hendir veruliga aftanfyrri leiktjóðini og hvørja ávirkan hefur landssins stýri í heila tikið á tær stóru avgerðirnar, sum verða tiknar um framtíðina hjá hesum samfelagnum kundi verið spurt! Og hví skuldi Fossbankin nú bráðdaga avhøvdast kunnu vit halda fram við at spyrja! Var tað rætt og náttúrligt at gera tað ella var hetta bara ein roynd frá "ókendum krefnum" at forða einum banka við útlendskum kapitali at fáa fastari fótastefi í framtíðar Føroyum? Og nú so lítið fæst at vita og øll bara mugu taka til gitingarnar, so verður aftur og aftur spurt: er alt hetta bert ein liður í einum stórum "komplotti" um ríkidømið í undirgrundini, ella er alt hetta sum hendir veruliga tað skilabesta at gera í eini roynd at fáa hetta land á fótur aftur???

SPURNARTEKINI eru mong og tey bara rúgva seg upp. Alt ímeðan hetta hendir flyta føroyingar av landinum og føroyingar flyta eisini pengar sínar av landinum. Einki sýnist at kunna halda teimum aftur, tí her er einki at vera verandi til. Og tað eru longu tey, sum meta stöðuna so álvarsama, at tey samanbera hana við, tá irar máttu rýma til Amerika undan fátækraðøminum og hópisleysu stöðuni í heimlandinum!

MIKKELSEN verður sagdur at vera sterkasti maður í Føroyum í dag. Tað er hann sum avger gongdina. Valið av nevndarlimum og formonnum í bankunum eru bert bríkkar í einum stórum talvi. Harra Mikkelsen: er tað so og er tað rætt, at hvør tann einasti leikur í hesum talvi fyrri langari tíð síðani er umhugsaður? Hvat er tað tit vilja við framtíðar Føroyum og føroyingum, tit, sum í veruleikanum hava buktina og báðar endar!!! Tú skyldar Føroya fólk eitt svar upp á hesar og so margar aðrar spurningar. Og somuleiðis til afturverandi spurningin: heldur tú teg hava - nú eftir einum ári sum stjóri í Fíggjargrunninum - nóg gott innlit í føroyska samfelagið og tí, sum tænar hesum samfelag best, til at taka stórar avgerðir, sum ikki bert fólk í dag, men so sannliga eisini komandi ættarliðav føroyingum koma at liva undir? Og til landsstýri og lögting: hvat vita tit og hvat meta tit - og hvørjar leikir hava út umhugsað í komandi tíð?

Lesarabrøv

Gevið børnunum mergjaða føðslu, bæði handaliga og andaliga

Vár í Ólavsstovu meinar, at tað er best, at eitt barn sjálvt velur sína andaliga føðslu, (= bók-ur). Í veruleikanum verða tað tá onnur, ið velja fyrri barnið, tí barnið kann bert velja ímillum tær bókur, ið tøk eru. Dentur eigur í úrválinum altíð at verða lagdur á (góðar) føroyskar bókur, fyrst og fremst. Síðani íslendskar ella enskar, ið jú líkust nógv meira føroyskum viðurskiðum. Tann ógrundaði, óratinnelli, ið nökur hava ímóti góðum, føroyskum talu- og skriftmáli og orðum, hesin ill-vilji er ein gamaldags, þúra reaksjóner deyðvekt, ið nökur, sum altíð reflexivt eru ímóti tí nýggja og rætta, draga við sær. Tó kumu hesi eins lítið forða óspiltum føroyskum at vinna fullan frama. Sum afturhaldið í sínari tíð orkaði at forða tí nýggja rock'n roll dansinum, ið spjaldist um allan vestrheim og longur. Byggjum á klettgrundina. Tað er longest sum best. Spell, at íslendingar, ið koma hendan vegin, tala danskt ella norskt/svenskt, men ikki íslendskt

ella føroyskt. Fólk undirmeta seg sjálv, um tey halda seg onki íslendskt skilja. Íslendingar skulu tala ein mun skillegari og ótíttari enn vant. Føroyingar skulu gera sær ómak at lurta væl eftir. Tá man tað mesta/alt verða væl skilt. Tað ger onki, um ikki øll tala, føroyingar hoyra, er reip-rennandi havrasuppa, ella mjólkjavatn. Tað er sunt og gott at fáa ektaða sunna turra ella roykta, ella aðra harða føðslu, sum tú tyggir sjálvur væl við jaksalum tinum. H. K. Laxness, kendur íslendskur Nobel-prisvinnari í bókmentum (og hann skrivaði bert á rót íslendskum, uttan hvat sum henda seg kundi, onkra enska grein). H. K. Laxness skrivaði í eini grein, at tey børn, ið byrja mentabreytina við: Litla, gula hønna fann ræ. Tað var lítið fræ, tey børn standa seg verri í lívinum enn hini, ið byrjaðu lestur við at stalla seg ígjøgnum. Munsters hugleiðingar, ella: Ísland, farsæla Frón, eftir Jónas Hallgrímsson, er H. K. Laxness á beinari leið.

Vár vil lata børnini sjálv velja andaliga føðslu sína. Hvussu við tí handaliga føðsluni? Um barnið einans vil eta kongabomum ella bismarks-bollar ella bróstsukur ella sukurlátu ella anna sukur, skal barnið so fáa sín vilja? Og um barnið einans vil drekka jolly-kola ella koka-kola ella pepsikola ella sodavatn, onki annað, skal barnið eisini tá fáa sín vilja? Skulu foreldrinu ikki blanda seg upp í, tí »barnið veit sjálvt best«? Men flestu foreldur munnu tó hugsa, at barnið eigur at fáa mergjaða, sunna føðslu, bæði andaliga og handaliga. Men tað er ábyrgdarleyst, um barnauppálarar/foreldur siga við børnini: Pass-ið tykkum sjálv, gerið alt, sum tit vilja, tit vita best. Verjar (foreldrinu) barnanna blaka tá ábyrgdarskyldu sína frá sær. Frá tí at børn verða fødd, til tey eru myndug, mega tey læra rættan atburð og alt. Tað læra tey ikki av sær sjálvum, men verða ógvuliga nógv ávirkað av umhvørvinum (foreldrum/systkjum/vinum/øðrum), með-

an tey mennast og vaksa. Gerið ikki sum eftir gamlari søgn, Psammetik, Egypta kongur, sum fyrri at vita hvat mál varð talað, avbyrgdi 2 neyðars børn frá tey vóru fødd, til 12 ára aldur. Tástaðni fingur tey loyvi at koma saman við øðrum. Men tá dugdu tey sjálvandi onki at tala. Eittans orð dugdu tey, tað frýgiska BEKA, tyðir breyð, og hetta frýgiska orð rópau bæði børnini, aftur og aftur. Symbolistiskt kann tað tulkast, sum um tey rópau eftir andaligari føðslu. Men Psammetik kongur útleiddi úrslitið so, at frýgiskt er elsta mál heimsins, men tí er onki hald í. Foreldrinu hava alla ábyrgdina, bæði andaliga og andaliga, av børnum sínum, til tey eru myndug. Foreldur eiga at stuðla og vegleiða síni børn. Børn hava altíð brúk fyrri at onkur er (veruliga) góður við tey. Og at lata børnini gera akkurát sum tey vilja (tað er í lagi við hvørt, men ikki altíð), tað er misskilt góðska, ella líkasæla. Krøvini í føroyskum í øllum

upptøkuroyndum og endalig-um royndum eiga ikki at slakast (rætt einum vissum persóni litlafingur...), men um nakað heldur gerst effektivari. (Og sleppið øllum misskiltum/undirbrotligum minnitakenslum um, at føroyskt er ikki eins gott og onnur mál. Føroyskt er nógv betri, um nakað).
Sjórður Jógvansson

Ringið!
- og vit skriva
☎ 11820

TROLARI YNSKIST

35-45 m hekkutrolari ynskist til keyps við ongum reiðskapi. Skrokkur og maskinari mugu vera í góðum standi.

Áhugi er eisini fyrri øðrum stálinuskupum í somu stödd.

Vinarligast sendið uppl. og prísupp-skot (á skandinaviskum ella enskum) til:

Fax. no. (009) 46 8 7103090

ADC-Heilsølan

Láarvegur 14 · Tórshavn · Tlf. 15828 · Fax 15893

ARBEIÐSHANDSKAR
til øll endamálið - bæði á sjógv og landi